



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 23/04-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2004 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď., B., zastúpeného advokátom JUDr. M. Ď., B., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1, 4 a 6 a čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky postupmi a rozsudkami Okresného súdu v Senici sp. zn. 1 T 99/00 z 29. októbra 2002 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 4 To 267/02 z 29. mája 2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. decembra 2003 doručená sťažnosť J. Ď., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. Ď., B., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 41 ods. 1, 4 a 6 a čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupmi a rozsudkami Okresného súdu v Senici sp. zn. 1 T 99/00 z 29. októbra 2002 (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 4 To 267/02 z 29. mája 2003 (ďalej len „krajský súd“).

Porušenie svojich uvedených práv vidí sťažovateľ v nasledovnom, ním opísanom a z príloh jeho sťažnosti vyplývajúcom skutkovom stave.

Práva sťažovateľa a jeho vtedajšej manželky A. Ď. k maloletým deťom boli v roku 1994 upravené formou „rodičovskej dohody – 17 Nc 267/94–7“. Navrhovateľovo manželstvo s A. Ď. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 25 C 272/99–32 z 15. marca 2000, ktorý nadobudol právoplatnosť po neúspešnom sťažovateľovom odvolaní 12. marca 2001. Maloleté deti V. Ď. a T. Ď. boli týmto rozsudkom zverené do výchovy a opatery matke. Sťažovateľ (otec) bol zaviazaný platiť výživné na deti v celkovej výške 4 500 Sk mesačne. Bezprostrednou príčinou rozvodu bol vzťah A. Ď. s Ing. P. P.

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 99/00 z 29. októbra 2002 bol sťažovateľ uznaný vinným z trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 a 2 Trestného zákona a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov. Výkon trestu odňatia slobody mu bol podmienenečne odložený na dobu 1 roka. Podľa skutkovej vety tohto rozsudku spáchal sťažovateľ uvedený trestný čin tým, že „dňa 27. novembra 1999 asi o 9.00 hod. v obci B. S. J. vošiel do dvora a do rodinného domu č. p. 49, bez súhlasu spolumahiteľa domu Ing. P. P., v chodbe sotil svoju manželku A. Ď., ktorú potom v detskej izbe kopal do zadnej časti tela, v kuchyni prevrátil jedálenský stôl a napriek tomu, že ho Ing. P. P. viackrát vyzval, aby opustil jeho rodinný dom a dvor, odtiaľto neodišiel a na dvore kopol Ing. P. P. do ľavého predkolenia, avšak zranenie, ktoré by si vyžiadalo lekárske ošetrenie, mu nespôsobil“.

Rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 T 99/00 z 29. októbra 2002 napadol sťažovateľ odvolaním, ktorému krajský súd uznesením č. k. 4 To 267/02–228 z 29. mája 2003 nevyhovel a plne sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi prvostupňového súdu.

Sťažovateľ v rozsiahlej sťažnosti podrobne vysvetľuje, prečo a v ktorých častiach sú podľa jeho názoru skutkové zistenia a právne závery okresného súdu a krajského súdu nesprávne. Podáva svoju verziu vlastného správania v dome Ing. P. P., za ktoré bol

odsúdený, ako aj s ním súvisiacich širších okolností. Jeho rozsiahla argumentácia vyúsťuje do záveru „...že obe rozhodnutia Okresného a Krajského súdu vychádzajú zo skutkového zistenia, ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. J. Ď. nemohol naplniť skutkovú podstatu trestného činu porušovania domovej slobody podľa ustanovenia § 138 ods. 1, 2 Trestného zákona. Závery ku ktorým tieto súdy dospeli pri hodnotení dôkazov, odporujú príslušným ustanoveniam čl. 46 ods. 4 v spojitosti s čl. 51 Ústavy SR, Občianskeho zákonníka, Zákona o rodine, Trestného poriadku a ďalších právnych predpisov, pretože sa sťažovateľovi – ako účastníkovi konania nedostala kvalitná súdna ochrana pred neoprávnenými zásahmi poškodeného a porušovaním jeho rodičovských práv“.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho práv, zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 T 99/00 a uznesenie krajského súdu č. k. 4 To 267/02–228 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či má náležitosti predpísané v § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd trvale zastáva právny názor, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak je ich konanie alebo rozhodnutie zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (obdobne napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 24/00 a sp. zn. I. ÚS 15/01).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom alebo rozhodnutím súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne výnimočne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 140/03).

Porušenie svojich označených práv vidí sťažovateľ v nesprávne zistenom skutkovom stave a v nesprávnych právnych záveroch všeobecných súdov. Ústavný súd preskúmal rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 T 99/00 z 29. októbra 2002 a krajského súdu sp. zn. 4 To 267/02 z 29. mája 2003. Zistil, že prvostupňový súd primerane zistil a ustálil skutkový stav. Vysvetlil, ktoré skutočnosti pokladá za dokázané a na základe ktorých dôkazov. Jeho právne závery taktiež logicky nadväzujú na skutkové zistenia a platnú právnu úpravu. Odôvodnenie rozsudku teda predstavuje dostatočný základ pre jeho výrokovú časť.

Odvolačný súd si osvojil skutkové i právne závery prvostupňového súdu, pričom podstatne doplnil a rozšíril jeho právnu argumentáciu. Z odôvodnenia je zrejmé, že krajský súd taktiež náležite preskúmal skutkovú i právnu stránku veci.

Napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov nevykazujú žiadne známky arbitrárnosti ani nepreskúmateľnosti. Preto nimi nemohli byť porušené sťažovateľom označené práva. Navyše do sťažovateľom označených práv ani nemožno zasiahnuť ním opísaným skutkovým stavom.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Nesprávne vyhodnotenie dôkaznej situácie, ktoré sťažovateľ namieta, ale ktoré z rozhodnutí súdov nevyplýva, neznamená porušenie ústavnej zásady rovnosti v právach ani sa netýka charakteru základných práv a slobôd.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Okresný súd a krajský súd konali o trestnom čine sťažovateľa, ktorý síce mohol byť motivovaný aj snahou o zachovanie manželstva, ale predmetom ani účelom ich konaní nebola ochrana súkromného a rodinného života. V danom prípade ani nebolo ich úlohou takúto ochranu poskytnúť, lebo ich konania sa jej bezprostredne netýkali.

Podľa čl. 41 ods. 1 ústavy manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.

Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchovu je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

Podľa čl. 41 ods. 6 ústavy podrobnosti o právach podľa odseku 1 až 5 ustanoví zákon.

Predmetom súdnych konaní a rozhodnutí, v ktorých a ktorými boli podľa mienky sťažovateľa porušené jeho práva, neboli starostlivosť o jeho deti ani jeho styk s nimi. Napadnutým postupom a rozhodnutiami súdov nemohlo byť zasiahnuté do rodičovských práv sťažovateľa. Otázkami motívu sťažovateľovho trestného činu, ktorý mohol súvisieť s jeho vzťahom a stykmi s deťmi, sa v odôvodnení svojho rozhodnutia primerane vysporiadal okresný súd.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, čl. 36, čl. 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Podľa čl. 51 ods. 2 ústavy podmienky a rozsah obmedzenia základných práv a slobôd a rozsah povinností v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu ustanoví ústavný zákon.

Sťažovateľ opakovane tvrdí, že všeobecné súdy porušili viaceré ustanovenia zákonov, ktoré konkretizujú ústavné právo na súdnu a inú právnu ochranu (napr. § 238 ods. 1 a 2 Trestného zákona). Sťažovateľ však nepreukázal, že všeobecné súdy postupovali spôsobom, ktorý by znamenal porušenie jeho ústavných práv. Nie je úlohou ani právom ústavného súdu opätovne vyhodnotiť dôkazy, ustáliť skutkový stav a sformulovať právne závery, keď to už pred ním primerane urobili všeobecné súdy.

Navyše, ustanovenia čl. 46 ods. 1 a čl. 51 ústavy nemožno v okolnostiach prípadu porušiť samostatne bez spojenia s niektorým ďalším ústavným právom, lebo tieto upravujú rozsah zákonnej úpravy práva na súdnu a inú právnu ochranu a obmedzujú rozsah možnosti domáhať sa práv uvedených v čl. 51 ods. 1 ústavy. Možno z nich vyvodit' aj záver, že porušenie ustanovení zákona upravujúceho podrobnosti práva na súdnu a inú právnu ochranu má aj ústavný rozmer. Sťažovateľ však takéto porušenie práva nepreukázal.

Ustanovenia čl. 51 ods. 2 ústavy so sťažnosťou vôbec nesúvisia.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2004